

Misschien hebben jullie al gewerkt met de vorige deeltjes van deze reeks oefenboekjes over het vervoegen van werkwoorden? Ja? Dan kennen jullie de knepen van het vak: elke oefening is een grap, een doordenker, een hersenbreker of iets dergelijks. Maar stuk voor stuk zijn het oefeningen die je leren de werkwoorden correct te schrijven.

Dit derde deeltje gaat helemaal over het VOLTOOID DEELWOORD. Wanneer je samen met je leerkracht dit schemaatje even doorneemt, kan er gewoon niets fout lopen!

WERKWOORD	VERLEDEN TIJD	VOLTOOID DEELWOORD
-----------	---------------	--------------------

1. SPELEN	Ik speelde	Ik heb gespeeld
2. ANTWOORDEN	Jij antwoordde	Jij hebt geantwoord
3. WACHTEN	Piet wachtte	Zus heeft gewacht
4. WERKEN	Wij werkten	Zij hebben gewerkt

MAAR!

*zitten	Ik heb gezeten
*worden	Ik ben geworden
*zijn	Ik ben geweest
*hebben	Ik heb gehad
*aanbieden	Ik heb aangeboden

Opgelet!

Het VOLTOOID DEELWOORD wordt soms als BIJVOEGIJK NAAMWOORD gebruikt!

In dat geval gelden andere regels, want we hebben dan niet echt meer met werkwoorden te maken! Oefeningen 28 tot en met 37 gaan over dit onderdeelje.

Onthoud zeker: schrijf in deze gevallen zo weinig mogelijk medeklinkers, tenzij dat voor verwarring in de uitspraak zorgt. Let dus op de regels van open en gesloten lettergrepen!

Een voorbeeldje

De geverfde muur. Géén twee d's, want er is geen andere uitspraak mogelijk dan 'geverfde'.

De gewitte muur. Hier schrijven we wél tweemaal t, want wanneer je 'gewite' schrijft, moet je dit als 'gewiete' uitspreken.

Duidelijk? Aan de lach!

WERKWOORDEN VERVOEGEN? EEN LACHERTJE!

1.

Herman Karton, die ooit nog in de buurt van het dorpje Orps-Kworps heeft (wonen) _____, komt in een hotel aan en vraagt aan de ober hoeveel hij per week zou moeten betalen voor logies en ontbijt.

'Oei, dat weet ik niet, meneer,' zegt de ober, 'maar wilt u even wachten tot ik het aan de baas heb (vragen) _____?'

'Maar, weet u dat dan zelf niet?' vraagt de gast verbaasd. Zoiets heeft hij nog nooit (meemaken) _____.

'Nee, meneer,' antwoordt de ober geduldig, 'er is hier nog nooit iemand (zijn) _____ die het langer dan twee dagen heeft (uithouden) _____.'

2.

'Deze zomer is het al heel heet (zijn) _____', ondervindt Alfred terwijl hij voor de zoveelste keer het zweet van zijn voorhoofd had (wissen) _____.

Zijn dochtertje, Gerarda, had de hele middag met een buurjongen in de velden (spelen) _____ terwijl hij een dutje had (doen) _____ in het gras.

Op een bepaald moment had Gerarda hem wakker (maken) _____

met de vraag waarom een van de twee koeien die al de hele dag in de hitte hadden (lopen) _____ plotseling in de schaduw ging staan.

'Waarom doet zij dat, papa?' had Gerarda ongeduldig (herhalen) _____ toen haar slaapdronken papa Alfred niet ogenblikkelijk had (antwoorden) _____.

'Ach,' antwoordde Alfred, 'gelukkig staat ze nu in de schaduw, anders zou haar melk zuur (worden) _____ zijn...'

3.

'De juffrouw van de zesde klas is altijd een speciaal geval (zijn) _____, heeft vader (antwoorden) _____ toen ik hem (vertellen) _____ had wat er nu weer (gebeuren) _____ was in onze klas', fluisterde Sooike alsof hij aan Melanie een groot geheim verklapte. Maar aangezien Melanie niet op de hoogte was van het gebeurde, heeft Sooike het nog maar eens (vertellen) _____.

'Juffrouw Maaike – wij noemen haar Maaik Up – had weer de hele les aan haar haar (frunniken) _____ toen ze (uitleggen) _____ had hoe je voltooid deelwoorden correct moet schrijven. Daarna had ze vlog nog even alle tijden (herhalen) _____ en had ze aan Marino (vragen) _____: "Welke tijd is: *ik ben mooi?*" Marino had meteen, met een glimlach, (antwoorden) _____: "Volledig voltooid verleden tijd, juf!"

Hebben jullie er een idee van hoe juf Maaik Up heeft (reageren) _____ ?

4.

Luk Snobbe en Sooi Breetbant, twee rijke zakenlui die vroeger samen hebben (studeren) _____, ontmoeten elkaar na jaren weer eens. Na een tijdje is het gesprek goed en wel (starten) _____. 'Als je bedenkt dat ik met bijna niets (beginnen) _____ ben,' zegt Sooi, 'dan vind ik dat ik het niet slecht (doen) _____ heb. Toen ik in zaken ben (gaan) _____, had ik niets anders dan mijn verstand.' Dan pauzeert hij even en nipt zuinig van zijn glas champagne. Het lijkt wel of Luk daarop (wachten) _____ heeft, want hij antwoordt meteen: 'Als dat alles is waarmee je (starten) _____ bent, dan ben je inderdaad met erg weinig (beginnen) _____.'

WERKWOORDEN VERVOEGEN? EEN LACHERTJE!

5.

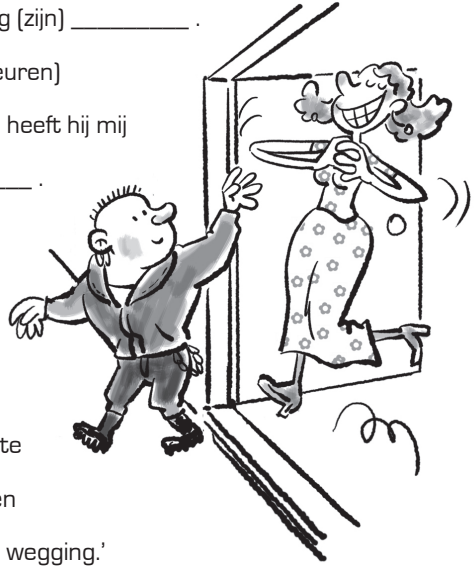
Ruige Glenn is vroeger bij de jeugdbeweging (zijn) _____.

Hij vertelt graag over wat er allemaal (gebeuren)

_____ is toen hij leider was. Gisteren heeft hij mij
weer 'n leuk verhaaltje (vertellen) _____.

Op een dag vroeg Glenn aan een van de
jongens uit zijn groep: 'Heb je vandaag al
een goede daad (doen) _____?'

'Jazeker, leider, ik ben bij mijn tante op visite
(zijn) _____ en ze was al na een
kwartiertje zo blij als een kind toen ik weer wegging.'

6.

Johnny stapt restaurant 'De Volle Pot' binnen waar hij de laatste tijd geregeld
heeft (eten) _____ en vraagt aan de ober: 'Ik ben vanmiddag een
bedelaar (tegenkomen) _____ die me vroeg of ik iets te eten
voor hem had. Toen heb ik hem hierheen (sturen) _____ en (zeggen)
_____ dat hij op mijn kosten iets mocht eten. Hoeveel heeft die kerel
(verteren) _____?'

'Voor negen euro, meneer', antwoordt de ober meteen.

'Wat heeft hij dan (nemen) _____?'

'Drie glazen bier, een borrel, een portie bitterballen en een paar sigaren.'